

New York připomínal apokalypsu

Pokračování ze str. 1

Pýcha New Yorku - elegantní les manhattanských mrakodrapů - dostala těžkou ránu, z níž se bude zřejmě dlouho vzpamato-
vávat.

V obchodním centru Manhat-
tanu si policejní důstojník Tyro-
ne Dux ztěžka povzddechl, než se
vrátil zpět mezi ruiny domů.
"New York pláče," postěžoval si
a rychle si utíral slzy z obličeje.
"Vypadá to tady jako v noci,"
ukazoval kolem sebe na všudy-
přítomný prach a popel, který za-
temnil ulice.

"Neslyšel jsem žádný křik, jen
smrt, temné ticho. Temno; je to
hrůzostrašné," dodal.

O několik ulic dál si skupina
asi 120 lékařů klestila cestu sutí;
za nimi jezdily kolony sanitek a
dalších záchranných vozů.

Jejich úkol byl jasný: najít ty,
kdo přežili, a pokusit se je za-
chránit.

Barbara Kalvigová v té době
spěchala k místu činu v autě pl-
ném kolegů z newyorské veteri-
nární kliniky.

"Zavřeli jsme nemocnici a na-
ložili hromadu lékařů a sester;
chceme pomoci," vysvětlovala.
"Pojedeme tak daleko, jak se jen
dostaneme."

"Všichni křičeli, plakali, utíka-
li - policisté, lidé, hasiči, úplně
všichni," popisoval chvíle hrůzy
Mike Smith, velitel hasičů z Que-
ensu, krátce poté, co se zřítíla
druhá z obou věží obchodního
střediska.

Podle něj ze zasažených mra-
kodrapů zazněly nejméně tři ex-
ploze, pravděpodobně z plynové-
ho potrubí. Poté se vznesla obla-
ka prachu a popela, která pokry-

PEKLO Z PROTĚJŠÍHO BŘEHU Záchranáři ošetřují zraněné osoby evakuované na protější břeh Hudson River, do New Jersey, a pozorují katastrofický obraz, kdy se prakticky celý Manhattan zahalil do dýmu

FOTO: REUTERS

la přilehlé ulice pokrývkou do
výše pěti centimetrů.

Domovník Kenny Johanne-
mann popisoval scénu jako z fil-
mového hororu: Muž uvězněný
v plamenech Světového obcho-
dního centra vynášel z hořící bu-
dovy jiného muže. V té chvíli za-
zněla druhá exploze. Muž vyho-
dil zraněného na ulici do bezpe-

čí a vzápětí ho pohltil padající
beton.

Donald Burns byl evakuován
ze schůze v 82. patře mrakodra-
pu, když spatřil čtyři ohořelé lidi
na schodišti. "Chtěl jsem jim po-
moci, oni však odmítali. Nechtě-
li, aby se někdo dotýkal jejich
spálené kůže. Z šatů jim zbyly
jen cáry," vzpomínal.

Počítačový analytik Boris
Ozersky byl v 70. patře budovy,
když do ní narazilo jedno z leta-
del. Spěšně se řítíl s jednou star-
ší ženou po schodišti dolů. Na-
jednou je tlaková vlna odhodila
a žena zmizela ve tmě. "Poku-
šel jsem se ji najít, ale marně,"
popisoval.

Zatímco mnozí lidé po atentá-

tu opustili místo katastrofy, jiní
se vrátili, aby pátrali po svých
spolupracovnících, blízkých či
známých.

"Nevím, co mám dělat," stěžo-
val si Alan Rivera, jenž pátral po
své snoubence pracující ve Svě-
tovém obchodním centru. "Ni-
kdo mi neumí poradit," dodal.

V newyorských nemocnicích

se vytvářely fronty dobrovol-
ných dárců krve, zatímco ulice-
mi města projížděli nemocniční
asistenti a křičeli: "Darujte
krev!" Mnozí lidé se ocitli v pas-
ti. Autobusy, metro ani taxíky
nejezdily a oni se nemohli do-
stat domů. "Jak se dostanu do
Queensu?" křičela jedna z žen.
"Jděte pěšky," opáčil policista.

V sutinách budov ještě stále mohou přežívat lidé

New York (ČTK) - V suti-
nách tří newyorských mrako-
drapů, které se zřítily v dů-
sledku úterního teroristické-
ho útoku, přežívají lidé a poli-
cie spolu se záchranáři udělá
vše pro jejich vyproštění,
uvedl v úterý šéf newyorské
policie Bernard Kerik.

"Jsme si jisti, že v těch bu-
dovách jsou lidé i policisté,
kteří ještě žijí," prohlásil na
tiskové konferenci.

Newyorský starosta Rudol-
ph Giuliani uvedl, že vyproš-
tování a odklizení trosk za-
čne navzdory požárům, kte-
ré přetrvávají, a navzdory ri-
ziku zřícení dalších budov.

V úterý se po nárazu unese-
ných letounů sesuly dvě věže
Světového obchodního cent-
ra a později jedna sousední
budova, kterou zachvátil po-
žár od dopadajících trosk.
Požáry oslabují ocelové kon-
strukce tvořící skelet objek-
tů.

Giuliani opět odmítl sdělit
odhad počtu obětí, naznačil
jen, že půjde o hodně vysoké
číslo. Všeobecně se předpo-
kládá, že kvůli frekventova-
nosti a 110patrové výšce
obou budov světového cent-
ra může jít až o deset tisíc
lidí.

Obrovské věže při zhrou-
cení nedaly mnoho šancí na
přežití. Mnoho lidí z nich na
výzvu odešlo dříve, než spad-
ly. Na chvíli však podle svěd-
ků rozhlas hlásil, že budovy
jsou bezpečné a lidé se mo-
hou vrátit na pracoviště.

Hned po nárazu se odehrá-
valy děsivé scény. Nešťastní-
ci chycení požárem do pastí
vyskakovali z oken, což zna-
menalo jistou smrt. Praktic-
ky žádnou šanci neměli na
přežití ti, kteří pracovali od
osmdesátého patra výše.

USA počítají mrtvé a jednají

Pokračování ze str. 1

Jen z první vlny 400 hasičů v
New Yorku, kteří se jako první
pokoušeli hrdinně uhasit ještě
hořící mrakodrapy, jich našlo
smrt na 300, když se nakonec do
nebe sahající masa železe, skla a
betonu během několika minut zří-
tila k zemi.

Dalších 266 lidí, cestujících i
členů posádek, pak zahynulo ve
čtyřech amerických dopravních
letadlech, které teroristům vy-
zbrojených snad jen noží poslou-
žily jako živé bomby.

Nezvěstných je i na osmdesát
newyorských policistů, kteří byli
nasazeni při evakuaci WTC a kte-
ří stejně jako stovky hasičů s nej-
větší pravděpodobností byli zasý-
pani troskami zhroucených mra-

kodrapů. Deset tisíc záchranářů,
hasičů a dalších bezpečnostních
pracovníků na jižním Manhat-
tanu, který byl mezitím evakuo-
ván a neprodyšně uzavřen, zača-
lo pročesávat mamutí trosky výš-
kových budov.

Pro ty co sledovali zhroucení
mrakodrapů na vlastní oči nebo
v televizi přišla včera znenadání
neuvěřitelná zpráva newyorské-
ho starosty Rudolpha Giuliani-
ho.

"V troskách Světového obcho-
dního střediska se zřejmě nachází
několik osob, jež tragédií přeží-
ly," řekl otřesený šéf města.

Svět rovněž obletěly výpovědi
cestujících, kteří z toalet unese-
ných letadel mobilem popisovali
svým drahým hrůzné okamžiky.

Bývalá zpravodajka americké
televizní stanice CNN zoufale líči-
la svému muži okamžiky únosu:
"Nahnali nás dozadu. Mají je-
nom nože."

Amerika se během jediného
dne převrátila naruby.

Celý jižní Manhattan v New
Yorku byl uzavřen, všechny vlád-
ní objekty ve Washingtonu, kte-
rý vypadá jak město duchů, pre-
ventivně evakuovány: jako první
Bílý dům a Capitol (sídlo parla-
mentu), posléze i ministerstva.

Vzápětí policisté evakuovali
řadu federálních budov, bank,
soudů, letišť a zábavních center
po celých Spojených státech.

Americký Úřad pro letectví a
vesmír (NASA) preventivně
uzavřel Kennedyho vesmírné

středisko na Floridě, které je
nejdůležitější základnou Spoje-
ných států pro kosmické lety.
Byla mimo jiné posílena ostrá-
ha dalšího symbolu Ameriky -
proslulého mostu Golden Gate
v severokaliifornském San Fran-
cisku.

Uzavřeny byly i oba Disneylan-
dy.

Ve snaze rozptýlit obavy, že by
mohlo dojít k dalším atentátům
dopravních letadel na významné
budovy, Federální úřad pro letec-
tví nařídil všem americkým leta-
dlům na vnitrostátních linkách,
aby přistály.

Ve vzdušném prostoru Spoje-
ných států tak nezůstalo žádné ci-
vilní letadlo a civilní letecký pro-
voz nad USA byl tak poprvé v his-

torii zcela zastaven. Tato situace
by měla trvat údajně do dnešní
půlnoci.

Úterní teroristické útoky proti
objektům v New Yorku a ve Wa-
shingtonu považuje 86 procent
Američanů za válečný akt proti
Spojeným státům.

Vyplyvá to z výsledků průzkmu
veřejného mínění, který zpra-
coval pro dnešní vysílání televiz-
ní stanice CNN a pro deník USA
Today Gallupův ústav.

Přes polovinu dotázaných
osob - 55 procent - je také pře-
svědčeno, že úterní události zna-
menají začátek rozsáhlé kampa-
ně na podporu terorismu proti
USA, která bude trvat několik
týdnů.

MILAN VODIČKA a ČTK

Atentáty byly jako válečná operace, domnívá se expert

Paříž (ČTK) - Teroristické
útoky, které byly v úterý spáchá-
ny ve Spojených státech, byly
provedeny "jako válečná opera-
ce", uvedl Guillaume Parmentier
z Francouzského ústavu pro me-
zinárodní vztahy.

Při úvahách o původcích těch-
to útoků je podle francouzského
odborníka nespočet hypotéz a
kromě mezinárodních stopy nelze
vyločit ani americkou stopu.

V USA, především na západě,
je podle něho několik bohatých,
ozbrojených a dost šílených sku-
pin, které nelze při přemýšlení o
možných pachatelích vyloučit.
Parmentier je přesvědčen, že prá-
vě tyto skupiny stály za teroristic-
kým útokem v americkém městě
Oklahoma City v roce 1995.

Mezinárodních stop je vícero,
domnívá se. Nyní je však jasné,
že to byla válečná operace. Ať je
jakkoli, museli to být exce-
lentní piloti, kteří dokázali nalét-
nout do obou mrakodrapů Světo-
vého obchodního centra, nikoli
ledajací piloti, protože boeingy

"CHIRURGICKÝ ZÁSAH." Jedno z letadel těsně před dopadem na jeden z mrakodrapů

FOTO: REUTERS

nejdou žádné vyhlídkové stroje.
Provedení útoků si vyžádalo or-
ganizovanost, zázemí a přísné
utajení, podotkl.

Podle něho je zajímavé, že te-
roristé zaútočili nejen na Světo-
vé obchodní centrum, symbol

amerického hospodářství, Penta-
gon a budovu ministerstva zahra-
niční, symboly amerického státu,
ale také na Pittsburgh, hlubší
symbol Ameriky. To by mohlo
znamenat, že cílem byl nejen
stát, nýbrž také Američané.

komentář

Celý svět viděl d'ábla

"Tyto činy roztržily ocel,
nemohou však roztržít amer-
ickou odvahu." Emotivní slo-
va George W. Bushe zdají se
nyní pravdivá.

Teroristický útok, který za-
bil tisíce lidí a část New Yorku
proměnil v trosky, Ameriku ne-
zlomil. Mezi obrazy nepředsta-
vitelné hrůzy a bezmoci vystu-
pují obrazy hrdinství. Přes dvě
stě newyorských hasičů zahy-
nulo při snaze zachránit lidi
uvězněné v hořícím World Tra-
de Centru.

Jestliže teroristé rozpoutali
válku, hasiči a další lidé pomá-
hající při záchranných pracích
ukázali válečné hrdinství. Ved-
le životů zmařených masový-
mi vrahy jsou i životy obětova-
né ve jménu lidskosti.

Amerika prožívá jednu z nej-
horších zkoušek ve svých ději-
nách. Prožívá ji s ní celý Zá-
pad, k němuž nyní patří i tato
země. Sobecký, rozhádaný a
slabošský Západ se právě v do-
bách takových zkoušek vždy
dokázal vypnout k nevídaným

výkonům. Zprávy z Ameriky
ukazují, že přes nedozírný smu-
tek z katastrofy taková chvíle
možná nadchází.

Spolu s Amerikou jsme "vi-
děli d'ábla" i my. Má strašnou
sílu. Dokáže zbořit mrakodra-
py jako stavby ze sirek a lidi
drtí jako mravence.

Civilizované země i ve chví-
li, kdy oplakávají zavražděné
Američany, musí prokázat, že
jsou silnější. Honba za teroris-
ty není jen záležitostí americ-
kých ozbrojených sil. Je to i
naše záležitost. Nejen proto,
že každý z nás je teď ohrožen.

Nelze se smířit s tím, že žije-
me na jedné planetě s d'áblem.
Že musíme vstávat a usínat s
otázkou, kdy znovu udeří.

Všem, kdo vyznávají hodno-
ty svobody a nenásilí, poskytl
útok na Spojené státy příleži-
tost. Příležitost, aby si tvář i
tvář nezměrné hrůze uvědomi-
li cenu lidského života, přimkli
se k sobě a udělali všechno
pro to, aby byl d'ábel zničen.

MARTIN KOMÁREK